

MARZENA GŁODEK

PAP SŁUPSK

ROZPORZĄDZENIE
KRÓLA LUDWIKA IX
z 1254 roku¹

„My Ludwik z łaski Boga król Francji, rozporządzamy, aby wszyscy nasi bajlifowie, wicehrabiowie, prewoci, merowie² i wszyscy inni, jakkolwiek sprawą się zajmują lub jakikolwiek urząd pełnią, złożyli przysięgę, że pełniąc urzędy lub funkcje bajlifów będą czynić sprawiedliwość każdemu, bez względu na osobę, tak samo biednym jak bogatym, i cudzoziemcowi jak komuś z ich kraju, i będą strzegli obyczajów, które są dobre i sprawdzone.

¹ „*Etablissement de Saint Louis*” to rozporządzenie dotyczące reformy administracji królewskiej powstałe wkrótce po powrocie Ludwika IX z krucjaty, między lipcem a grudniem 1254 r. Uchodzi za oryginalny tekst autorstwa samego króla. (D. O'Connell, *Les propos de Saint Louis*, Paris. 1974, s. 175). W „*Etablissement*” znalazły się liczne zarządzenia, które zapisano w tzw. „wielkim ordonansie” Ludwika IX z grudnia 1254 r., nie można zatem wykluczyć, że jest to fragment projektu lub ostatecznej wersji tego dokumentu. Nie należy mylić tego „*Etablissement*” z „*Les Etablissements de Saint Louis*” z ok. 1270 r., kompilacją prawa zwyczajowego z Touraine-Anjou, z której powstaniem Ludwik IX nie miał nic wspólnego. Powyższy tekst jest tłumaczony na podstawie: Jean de Joinville, *Histoire de Saint Louis*, éd. N. de Wailly, Paris 1874, s. 382 - 389. W nawiasach zachowano zaproponowaną przez edytora numerację części dokumentu. Tekst królewskiego rozporządzenia znajduje się również w całości w *Guillaume de Nangis, Gesta Ludovici IX*, (w:) *Recueil des historiens des Gaules et de la France*, éd. Cl.F. Daunou, Paris 1840, t. XX, s.393 - 397; *Ordonances des rois de France de la troisième race*, éd.E. de Laurière, Paris 1723, t. I, s. 65 - 81,.

² W oryginale „maires” - wiejscy urzędnicy królewscy (major) skupiający w swoim ręku uprawnienia sądownicze, administracyjne i finansowe, lub ławnik przewodzący władzom municypalnym. Kilkakrotnie nazywano tak prewotów, którzy wykonywali swoją władzę wspólnie z ławą miejską. A. Luchaire, *Manuel des institutions françaises. Periode des Capétiens direct*, Paris 1892, s.552.